

Economia del Sector Públic

Codi: 102454
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501572 Administració i Direcció d'Empreses	OT	4	0
2501573 Economia	OB	2	2
2501573 Economia	OB	3	2

Professor/a de contacte

Nom: Miguel-Angel López García
Correu electrònic: MiguelAngel.Lopez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: Sí
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

Per cursar aquesta assignatura s'ha d'haver seguit un curs bàsic de teoria microeconòmica, e.g., Microeconomia I.

Objectius

El curs constitueix una introducció estàndard a l'Economia Pública, és a dir, a l'anàlisi econòmica del sector públic. L'objectiu és proporcionar un conjunt d'instruments amb què dur a terme una aproximació rigorosa a les qüestions relacionades amb l'avaluació i el disseny de la política pública.

Competències

Administració i Direcció d'Empreses

- Capacitat d'adaptació a entorns canviants.
- Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
- Demostrar iniciativa i treballar autònomament quan la situació ho demani.
- Demostrar que es coneix l'estructura de les institucions i de l'estat, la seva evolució futura i les conseqüències de possibles canvis per contribuir constructivament en el debat sobre el paper que desenvolupen en les societats actuals.
- Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
- Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.

Economia

- Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
- Demostrar que comprèn els conceptes relatius a l'economia del benestar i al paper del sector públic.
- Entendre la motivació i el sentit de les polítiques públiques.
- Iniciativa i capacitat de treballar autònomament quan la situació ho demani.

- Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
- Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar el paper de les institucions internacionals a l'economia.
2. Analitzar els fets econòmics i les decisions en termes d'eficiència i equitat.
3. Analitzar la incidència impositiva.
4. Avaluar els principals programes de despesa social i els seus efectes sobre el creixement econòmic.
5. Avaluar les polítiques públiques.
6. Capacitat d'adaptació a entorns canviants.
7. Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
8. Demostrar iniciativa i treballar autònomament quan la situació ho demani.
9. Examinar la influència i el paper de les institucions públiques espanyoles a l'economia.
10. Identificar les institucions i organismes a través dels quals es produeix la intervenció pública i la regulació de l'economia.
11. Iniciativa i capacitat de treballar autònomament quan la situació ho demani.
12. Interpretar les funcions de la hisenda pública.
13. Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
14. Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.

Continguts

1. INTRODUCCIÓ

El sector públic com a agent econòmic. La naturalesa dels efectes econòmics de les polítiques públiques: assignació, distribució i estabilització. Anàlisi positiva, anàlisi normativa i judicis de valor. Alguns criteris per a l'avaluació de les polítiques públiques: eficiència econòmica, equitat, paternalisme i llibertat individual. Arbitratges entre objectius.

2. EL SECTOR PÚBLIC A ESPANYA

Sector públic i pressupost. Agents i activitats del sector públic. Índexs de la dimensió del sector públic. Els comptes de les administracions públiques. El pressupost del sector públic. Concepte i procés pressupostari. Contingut del pressupost. Indicadors de política pressupostària.

3. L'ECONOMIA DEL BENESTAR I EL PAPER DEL SECTOR PÚBLIC

Els teoremes fonamentals de l'economia del benestar. Els "fracassos del mercat" com a justificació de la intervenció pública: béns públics, externalitats, competència imperfecta, inexistència de mercats, informació imperfecta, atur i inflació. Teories normatives de l'estat i redistribució.

4. LA DISTRIBUCIÓ DE LA RENDA

La separació entre les qüestions d'assignació i de distribució. La distribució "òptima" de la renda: la visió utilitarista, el criteri de Rawls, la redistribució Pareto-òptima, concepcions no individualistes, processos justos, mobilitat social. Alguns problemes de mesura de l'equitat. Problemes conceptuals en la incidència de la despesa pública. Transferències en efectiu i transferències en espècie. Els límits a la redistribució: eficiència, equitat i incentius.

5. EXTERNALITATS

La naturalesa de les externalitats o efectes externs. Externalitats positives i negatives, pecuniàries i tecnològiques. Mecanismes per a la internalització d'externalitats: impostos pigouvians, subsidis pigouvians, subhasta de permisos de contaminació, establiment de drets de propietat, regulació. El teorema de Coase.

Externalitats i no convexitats. Implicacions sobre la distribució de la renda. Externalitats marginals i inframarginals.

6. BÉNS PÚBLICS

Béns públics i béns privats: no rivalitat i no excludibilitat. Les condicions d'eficiència en el subministrament de béns públics. El problema del "polissó". La regla de la unanimitat de Wicksell i els preus de Lindahl. Eficiència en el consum col·lectiu de béns privats.

7. MONOPOLI NATURAL I COMPETÈNCIA IMPERFECTA

Competència imperfecta i monopoli. Conseqüències en termes d'eficiència i guanys potencials. Costos mitjans decreixents, serveis públics i monopoli natural. Eficiència, equitat i rendibilitat en la política de fixació de preus públics. Informació asimètrica i regulació.

8. ELECCIÓ COL·LECTIVA I COMPORTAMENT DEL SECTOR PÚBLIC

El problema de l'elecció col·lectiva. Regles d'elecció col·lectiva. El teorema de la impossibilitat d'Arrow. Conseqüències del teorema i alternatives. El teorema de Gibbard- Satterthwaite. La regla majoritària i la provisió de béns públics. El teorema del votant medià. Qüestions unidimensionals i multidimensionals. L'intercanvi de vots. Mecanismes per a la revelació de preferències pels béns públics. Democràcia directa i democràcia representativa. El "repartiment de papers" al sector públic. Els representants polítics. La teoria de la burocràcia. Organització i incentius al sector públic: des dels models de burocràcia de Niskanen i Migué-Bélanger fins a les modernes teories sobre l'estructura i comportament de les agències. Els grups de pressió i la teoria d'Olson. La teoria dels "fracassos del sector públic".

9. L'EFICIÈNCIA AL SECTOR PÚBLIC

Una aproximació a l'eficiència productiva: eficiència tècnica i eficiència assignativa. L'anàlisi de l'eficiència pública. Avaluació de l'eficiència a la producció pública de béns i serveis: anàlisi cost-benefici i anàlisi cost-efectivitat. Eficiència en termes d'input i eficiència en termes d'output. L'anàlisi de frontera i "l'anàlisi d'envolvent de dades". La institucionalització del control d'eficiència del sector públic.

10. ANÀLISI COST-BENEFICI

L'anàlisi cost-benefici com a anàlisi de rendibilitat social. Fonaments en termes de benestar. Criteris per a la selecció de projectes. Identificació i quantificació dels efectes dels projectes públics. Valoració de costos i beneficis. Preus de mercat, preus ombra i intangibles. L'elecció de la taxa de descompte del sector públic. El paper de les consideracions distributives. Les conseqüències del risc i la incertesa. La incidència dels beneficis de la despesa pública.

11. PROGRAMES DE DESPESA: EL SISTEMA DE PENSIONS PÚBLIQUES

El sistema de pensions de la Seguretat Social. Arguments a favor de l'existència d'un sistema de pensions. Diferents concepcions del sistema de pensions: assignació davant de redistribució. El mètode de repartiment i el mètode de capitalització. La "fallida" de la Seguretat Social. Efectes sobre l'estalvi i l'oferta de treball. La reforma del sistema de pensions.

12. ALTRES PROGRAMES DE DESPESA

Subsidis d'atur i programes sanitaris i d'educació. Objectius i instruments. Provisió pública i provisió privada. Fracassos del mercat en la provisió d'assegurança. Els problemes del risc moral i la selecció adversa. Atur i exclusió. Els programes de rendes mínimes i redistribució. La trampa de la pobresa. Ajuts a la família.

Metodologia

La distribució i combinació de les activitats formatives entre els epígrafs Autònomes, Dirigides i Supervisades té com a propòsit optimitzar el resultat de cadascuna d'elles.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	50	2	2, 3, 4, 5, 7, 10, 12, 13, 14
Tipus: Supervisades			
Tutories i seguiment de treballs a realitzar	7,5	0,3	2, 3, 4, 5, 7, 10, 11, 12, 13, 14
Tipus: Autònomes			
Estudi i recopilació d'informació	88,5	3,54	2, 3, 4, 5, 7, 10, 11, 12, 14

Avaluació

Calendari d'activitats d'avaluació

Les dates de les diferents proves d'avaluació (exàmens parcials, exercicis en aula, entrega de treballs, ...) s'anunciaran amb suficient antelació durant el semestre.

La data de l'examen final de l'assignatura està programada en el calendari d'exàmens de la Facultat.

*"La programació de les proves d'avaluació no es podrà modificar, tret que hi hagi un motiu excepcional i degudament justificat pel qual no es pugui realitzar un acte d'avaluació. En aquest cas, les persones responsables de les titulacions, prèvia consulta al professorat i a l'estudiantat afectat, proposaran una nova programació dins del període lectiu corresponent." **Apartat 1 de l'Article 115. Calendari de les activitats d'avaluació (Normativa Acadèmica UAB)***

Els estudiants i les estudiantes de la Facultat d'Economia i Empresa que d'acord amb el paràgraf anterior necessitin canviar una data d'avaluació han de presentar la petició omplint el document **Sol·licitud reprogramació prova** https://formularis.uab.cat/group/deganat_feie/reprogramacio-proves

Un estudiant serà considerat "No avaluable" si no ha participat en cap de les activitats d'avaluació.

Procediment de revisió de les qualificacions

Coincidint amb l'examen final s'anunciarà el dia i el mitjà en que es publicaran les qualificacions finals. De la mateixa manera s'informarà del procediment, lloc, data i hora de la revisió d'exàmens d'acord amb la normativa de la Universitat.

Procés de Recuperació

*"Per participar al procés de recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats que representi un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura o mòdul." **Apartat 3 de l'Article 112 ter. La recuperació (Normativa Acadèmica UAB)**. Els estudiants i les estudiantes han haver obtingut una **qualificació mitjana de l'assignatura entre 3,5 i 4,9**.*

La data d'aquesta prova estarà programada en el calendari d'exàmens de la Facultat. L'estudiant que es presenti i la superi aprovarà l'assignatura amb una nota de 5. En cas contrari mantindrà la mateixa nota.

Irregularitats en actes d'avaluació

Sense perjudici d'altres mesures disciplinàries que s'estimin oportunes, i d'acord amb la normativa acadèmica vigent, *"en cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés*

disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0". **Apartat 10 de l'Article 116. Resultats de l'avaluació. (Normativa Acadèmica UAB)**

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Dos examens escrits i exercicis pràctics	40%, 40%, 20%	4	0,16	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14

Bibliografia

Es recomana llegir els textos originals en anglès, si bé existeixen excel·lents llibres en castellà o català que cobreixen, de manera total o parcial, el contingut d'un curs estàndard d'introducció a l'economia del sector públic. En aquest sentit, poden destacar-se, per ordre alfabètic:

Albi, E., González-Paramo, J.M. i Zubiri, I. (2009), *Economía Pública*, Volums I i II, Ariel: Barcelona, Tercera edició.

Boadway, R.W. i Wildasin, D.E. (1984), *Public Sector Economics*, Little, Brown and Company: Boston i Toronto, Segona edició (versió en castellà, Instituto de Estudios Fiscales, 1986).

Dalmau, J.C. i Descalç, A. (2009), *Una introducció a l'economia pública*, Universitat de València: València.

Gruber, J. (2016), *Public Finance and Public Policy*, Worth Publishers: Nova York, Cinquena edició.

Rosen, H.S. i Gayer, T. (2014), *Public Finance*, McGraw Hill: Boston, Desena edició (versió en castellà de McGraw Hill).

Hindriks, J. i Myles, G. D. (2013), *Intermediate Public Economics*, The MIT Press: Cambridge i Londres, Segona edició.

Musgrave, R.A. i Musgrave, P.B. (2004), *Public Finance in Theory and Practice*, McGraw-Hill: Nova York, Setena edició (versió en castellà de McGraw-Hill).

Stiglitz, J.E. i Rosengard, J.K. (2015), *Economics of the Public Sector*, Norton & Company: Nova York i Londres, Quarta edició (versió en castellà d'A. Bosch).